

звісно), не надто сильна ресурсами, але сильна духом Україна протистоїть авторитарній путінській Росії; маємо й своїх «Тугаринів Вовків» – політиків і олігархів, готових заради власних інтересів співпрацювати з ворогом. Аналогії між монголо-татарською навалою і російською агресією підкреслено навіть на візуальному рівні: Бурунда носить зображення двоголового орла (такі дійсно зустрічалися і в монголів), а родовий знак Беркутів – сокіл, що падає на здобич – сильно нагадує символ батальйону «Донбас» (обидва ж силуетом покликаються на український тризуб, одним із тлумачень якого, до речі, є той самий сокіл). Іншими словами, інформація, яку має отримати закордонний глядач, така: ми здавна протистоїмо диктатурам зі Сходу; ми зовсім не такі, як вони: ми, як і ви, демократичні, і понад усе любимо свободу...

Інший ідеологічний момент, який має вказувати на близькість Україні сучасного західного ліберального дискурсу і підстави для якого дає текст Франка, – образ Мирослави. Обійшовшись без феміністичних гасел (що звучать у багатьох сучасних фільмах надто нав'язливо), автори показали сильну, вольову дівчину, що стає справжньою «бойовою подругою» Максимові (по-справжньому бойовою: вона навіть приєднується до тухольців-лучників!).

Загалом «Захар Беркут»-2019 різко відійшов від традицій українського кіно. Він підкреслено «західний», навіть «американський», з доволі великою кількістю батальних сцен, малою долею рефлексії, із «західною» системою цінностей та відвертою політизацією. Та, можливо, саме така «культурна дипломатія» допоможе Україні завойовувати своє місце в серцях світового глядача...

Фільм, у якому багато персонажів

Лариса Іванишина

«З України до Голлівуду», документальний
Автор сценарію Станіслав Сукненко
Режисери: Станіслав Сукненко, Галина Кувівчак
Оператор Анатолій Сахно
Продюсери: Олег Щербина, Юлія Чернявська
Fresh Produktion Group. 2019

Прем'єра українського фільму «З України до Голлівуду» відбулася 27 жовтня в Будинку кіно. Саме тут, а не в мультиплексі, що нині стало звичним.

Станіслав Сукненко давно досліджує тему «Українці в зарубіжному кіно» і вже кілька років організовує і регулярно проводить у Будинку кіно перегляди тих фільмів, у яких режисери, актори чи композитори мають українське походження, а торік побачив світ його фотоальбом «З України до Голлівуду» у форматі подарункового видання. Тож він має тут своїх вдячних глядачів, які дуже тепло сприйняли прем'єру.

Чи ще в якій іншій країні є такий інтерес до своїх земляків в імперії американського кіно? І чим можна пояснити нашу зацікавленість? Не в останню чергу наш інтерес можна тлумачити як вияв патріотизму. Чи самоствердження? Бо ж надто довго в українському суспільстві власне кіно перебувало на задвірках, а дехто у владних кабінетах вважав: кінотворництво – дороге задоволення, навіщо витрачатись на нього, якщо так багато є американського. На подумі суспільної уваги опинилися політики, олігархи, спортсмени. Кінематографістів витіснили звідти. Тому частина з них або змінила професію, або ж подалась у світи. Вистояли найстійкіші. Тому сучасні українці, які зробили кар'єру в Голлівуді, що дуже нелегко, є прикладом для тих, хто прагне робити кіно. Не за океаном, а в Україні. В останні роки, якщо судити за кінотеатром «Жовтень», почалося реальне вторгнення у прокат вітчизняних стрічок.

«З України до Голлівуду» знято майстерно, зі смаком – автори добре знають свій матеріал, з любов'ю відтворюють вулиці Лос-Анжелеса. І можна тільки порадити, що в обмеженому хронометражі вони встигли висловити так

Композитор і диригент Вірко Балей.

Станіслав Сукненко й оператор фільму Анатолій Сахно.

багато! Згадано імена багатьох українців із трьох хвиль еміграції, які вклали свою енергію і талант в американське кіно. Запропоновано і галерею портретів. Комусь виділено тільки кілька знімків, у когось із персонажів автор узяв інтерв'ю. Чи не найзворушливіше – у старшого віцепрезидента компанії MGM, яка випускала фільми про Джеймса Бонда, Люби Кеске. Вона згадує, як під час війни п'ятирічною дівчинкою разом із батьками і сестричкою пробирались за Захід, як поїзд потрапив під бомбардування і як дивом вони вціліли. А роботу в Голлівуді вона отримала за протекцією митрополита Йосифа Сліпого (в кадрі є її фото тих часів). Так само охоче розповіла про свою, можливо, й незвичну, роботу Івана Чубук: вона спілкується з акторами в драматичні моменти їхнього життя, допомагаючи подолати психологічну кризу. Вона згадує, як спілкувалася з Сільвестром Сталлоне і як недавно розраджувала Іванку Сахно, дівчину з України, яка хоче зніматися в Голлівуді і яку вже затвердили було на роль у серіалі про вікінгів, але оскільки їй ще не виповнилося 17 років, контракту не підписали.

Автори стрічки пропонують зворушливі спогади Вадима Перельмана, американського кінорежисера, сценариста і продюсера, який навчався в Альбертському університеті, кіношколі Райерсонського університету (Торонто), 2003 року дебютував як кінорежисер у Великобританії («Будинок з піску і туману»), здобув визнання Національної ради американських кіноглядачів і номінований на «Оскар». Він згадує Київ, деталі побуту в комунальній квартирі на вул. Саксаганського і той свій перший фільм.

«Я – українець, а не росіянин», – заявив 85-річний американський актор Джек Паленс на російському фестивалі і відмовився від нагороди президента Росії. Він народився 1919 року в Латімер-Майнзі (Пенсильванія, США) в родині емігрантів з України Палагнюків. Батьки назвали його Володимиром, а Джеком він стане згодом. Його батько походив із села Іване-Золоте на Тернопільщині, а мати – зі Львівщини. Володимир знімався багато й «Оскар» отримав уже в досить зрілому віці (у стрічці є цей комічний епізод із врученням йому премії).

Про свою співпрацю з Юрієм Ілленком розповів американський музикант Вірко Балей – це невеликий, але чітко вибудований і насичений важливим змістом епізод, який так і проситься стати окремим фільмом.

Згадано і про винахідника знімальних кранів Анатолія Кокуша й епізод, коли йому вручають технічний «Оскар». І ще про багатьох, хоча, звісно, все охопити неможливо. Загалом же автори фокусують увагу насамперед на тих постажах, які мислять себе у США українцями.

А лейтмотив документальної стрічки – симпатична Іванка Сахно, донька Галини Кувівчак-Сахно й Анатолія Сахна. Дівчина озвучує свою мрію завоювати Голлівуд, ходить з фотоапаратом вулицями Лос-Анжелеса і Києва. Таке собі матеріальне єднання двох далеких світів, що їх автори «З України до Голлівуду» зблизили засобами документального кіно.